

FORORD

Fra at have været overvejende nationalt/københavnsk orienteret er forskningen i arbejderklassens/bevægelsens historie begyndt at beskæftige sig med lokale studier. I SFAH vil vi gerne bidrage til udviklingen af dette 'nye' felt, hvorfor vi har valgt Lokalhistorie som tema for Årbog 10 og seminar 1980. Årbogen vil ikke have karakter af status over et afsluttet forløb, da området ikke er færdig opdyrket, men tværtimod stadig i sin vorden. Dette har naturligvis sat sit præg på årbogen.

Artiklerne behandler de metodiske og teoretiske aspekter af en lokalhistorisk tilgang, samt giver konkrete eksempler på lokalhistoriske studier. Da mange undersøgelser foregår i samarbejde med den lokale fagbevægelse eller andre organisationer berøres ligeledes lokalhistoriens politiske implikationer.

Inden for den lokalhistoriske forskning i arbejderklassens/bevægelsens historie kan foretages en opdeling i en organisatorisk, en politisk-økonomisk og en socialhistorisk tilgang. De to førstnævnte tilgange er repræsenteret i årbogen, mens det desværre viste sig umuligt at finde et eksempel på den sidste. Konsekvensen har været, at historien om de menige arbejdere i og uden for bevægelsen, om det daglige liv i det hele taget, er fraværende.

Årsagen hertil er, at de større artikler i årbogen altid bygger på færdige undersøgelser. Vi er vidende om flere igangværende projekter, der tager klassens hverdagsliv op til behandling, men de er endnu ikke afsluttet.

Interessen for klassens historie i modsætning til organisationernes er da også af nyere dato og er derfor ikke slået igennem inden for lokalhistorien i form af konkrete undersøgelser. I forlængelse heraf er ligeledes arbejderkvinderne fraværende inden for denne del af lokalhistorien, hvilket uden tvivl skyldes den hidtidige opmærksomhed omkring bevægelsen og den offentlige sfære i det hele taget. Kommende undersøgelser vil forhåbentlig råde bod herpå.

Årbogen indledes med en artikel af *Stig Günther Rasmussen: Arbejderklassen i lokalsamfundet*. Heri præsenteres nogle metodiske og teoretiske problemer i forbindelse med skrivningen af arbejderbevægelsens lokalhistorie på grundlag af en undersøgelse af arbejderbevægelsen i Ålborg.

Arbejderklassens svar på krisen i 1930'erne behandles af *Bjarne Nilsson, Birgitte Roed Pedersen og Tøger Kyvsgaard: Arbejderbevægelsen i Randers 1929-39*. Artiklen behandler Socialdemokratiets, fagbevægelsens og venstreoppositionens kamp mod massearbejdsløsheden i 30'ernes

Randers. Diskussionen om bekæmpelse af arbejdsløshed gennem socialforsorg eller strukturelle ændringer er stadig aktuel, ligesom uenigheden mellem den faglige og politiske del af den reformistiske arbejderbevægelse. Artiklen giver yderligere et indtryk af det store kildemateriale, en lokal undersøgelse kan bygge på.

Lars Stigels artikel, *Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening i Århus 1956-1979*, analyserer organisationens interne struktur og politik. Hovedvægten lægges på overenskomstsituationen, og forfatteren konkluderer, at det var muligt lokalt at gennembryde indkomspolitikken.

Traditionen tro indeholder årbogens anden del forsknings- og litteraturoversigter samt tidsskriftoversigten. Udover Danmark dækker oversigten Sverige, England samt Øst- og Vesttyskland.

Redaktionen